

Kirsebærhaven

Anton Tsjekov

Våre produkter

er av 1. klasses råstoffer -
framstillet i de mest moderne
maskiner og sanitære lokaler

Våre varer fås i alle samvirkelag

PRODUKSJONSLAGET SAMHOLD

Stavangerske

Vi underholder regelmessig rutefart med
passasjer- og lasteskip langs hele den
norske kyst.

Som representant for SAS reserverer vi
plass og utsteder billetter til alle internasjonale
luftruter.

109 163923

OPPSKRIFTSNYTT I

Peer Gynt

HELE LANDETS SPORTSGARN

Oppskrift nr. 640 «RUNE»

Str. 10-12 år

Oppskrift nr. 646 «TONE»

Str. 3 år

SANDNES ULDVAREFABRIK A/S

Nordkronen

— — men best av alt er

DR.KINGS
barnesåpe

Rogaland Teater 1962

ANTON TSJEKOV

Kirsebærhaven

3. oppsetning

Premiere 19. mars 1962

INNHold:

Scenefotos	7
Hvem og hva	11
Personene	13
Fagsjefene	21
Forfatteren	23
Geni i et nøtteskall	25
Fra år til år	26
Jan Bull:	
Et spill om tid	31
Like komplisert og like enkelt	35
I brorens strek	39
Den unge Tsjekov	41
«Ich sterbe»	43
Livet glir bort	45
Anmelderkonkurransen	47
Neste på teatret	49

Redaksjon: Bjørn Endreson og Berge Borrevik.

Vi er stolte av

Gullkant - KAFFE

Fordi den er bedre —
og bare vi vet hvorfor

mauritzens

MANUFAKTUR

UTSTYR

KONFEKSJON

Nocem Baade ^{9/15}

Etablert 1843

SENTRALBORD 20553

Inger Worren og Pelle Christensen foran Kirsebærhaven.

I vår KONFEKSJONS-AVDELING vil De finne
det store og elegante utvalg i kjoler og kåper.

Marnburg ★

En festlig overtyre til en
★ vellykket aften

SJOKOLADE FRA
MINDE

Å SKULIMPORT

Fra første kost og mask.
Bildet viser fra venstre: Alf Nordvang, Inger-Lise Westby
(nesten skjult), Ingrid Valvik, Gerda Diesen og Inger Worren

Gjør
kostbart
rimelig!

Se etter Kombiesken
FORLANG

FIGGJO
Kombi

DET KOMBINERTE MIDDAGS- OG KAFFE SERVISSET

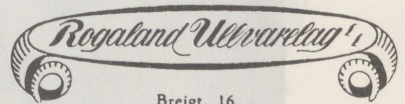
FIGGJO FAJANSE 1/8 - FIGGJO

— — sjølvsagt
frå

»Garnhyllene
i
Breigata»

— — eksponenten for
det store utvalet av det
beste i norsk garn.

Breigt. 16

Tapet, Maling og Gulvbelegg

Norsk Hammerverk A.s

Butikken

Handelens Hus

Kirsebærhaven

av

ANTON PAVLOVITSJ TSJEKOV

Komedie i 4 akter

Regi: JAN BULL

Øversettelse: Nicolai Geelmuyden

Dekorasjoner: Gunnar Alme

Systue: Gullbjørg Bakke

Lys- og scenemester: Willy Myklestad

Inspisient og regiassistent: Kent Nilssen

Sufflør: Rita Bügelmeyer

HANDLINGEN

foregår på Ranjevskajas gods i tiden mellom mai og oktober.

Pause etter 1. og 2. akt.

til et veldekket
bord hører
BJELLANDS
GAFFELBITER

CHR. BJELLAND & CO. A/S

Personene

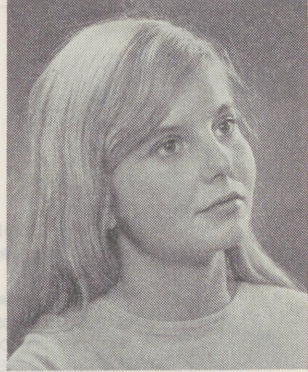
Ljuba Andrejevna Ranjevskaja,
godseierinne

Inger Worren

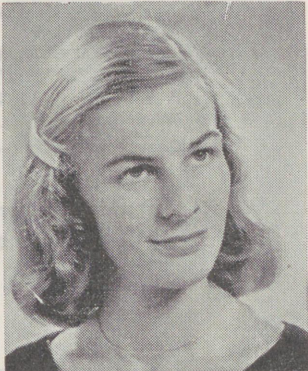
Anja,
hennes datter, 17 år

Ingrid Valvik

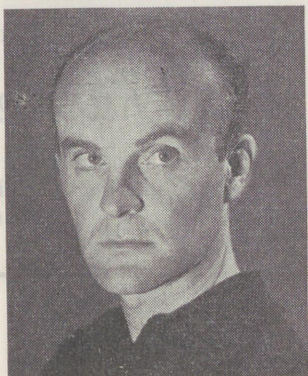
Varja,
hennes pleiedatter, 24 år

Sonja Lid

Leonid Andrejevitsj Gajev,
hennes bror

Pelle Christensen

The Stavanger Investment Co. A.s

Ta med en hjem 1 dag!
Den monteres på fem minutter...

Ovnene med 6 fordeler:

- ★ DELIKAT UTSEENDE
- ★ JEVN VARMEFORDDELING
- ★ LETT Å INSTALLERE
- ★ OPPTIL 6 REGULERINGSTRINN
- ★ RIMELIG I DRIFT
- ★ SEPARAT LUFTUKTER
Leveres som ekstrastyr

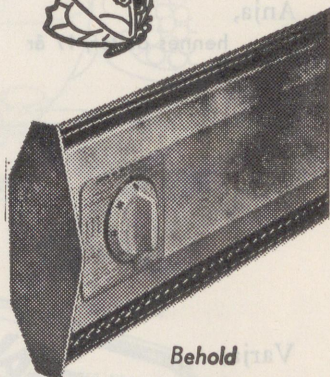
Priser fra kr. 61,— til kr. 150,—
inkludert kabel og plugg.

Ovnene leveres i 23 forskjellige utførelser.

De vil trives med

BEHA GULLKANTOVNER

i Deres hjem

Behold
sommervarmen
inne med

GULLKANTOVNENE

fra **Beha**

Det kjente tyske piano

Thürmer.

kan De igjen få på det norske
marked. Gedigen kvalitet, vakker
utførelse, men en rimelig pris-
klasse.

DAHL

Merk adressen:

Lagårdsvegen 20 — Tlf. 24159

Autorisert Steinway & Sons forhandler
Medlem Norges Musikkhandlerforbund

Jermolai Alexejevitsj Lopakhin,
kjøpmann

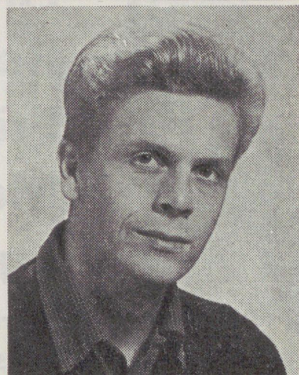

Thor Inge Kristiansen

Pjotr Sergevitsj Trofimov,
student

Lars Andreas Larssen

Simjonov-Pisjtsjik,
godseier

Olav Aasmundtveit

Charlotte Ivanovna,
guvernante

Gerda Diesen

Arbeids- og fiskerklær
Regntøy
Fritidsklær
Metervarer i plast
og gummi

Fabrikeres og garanteres av

1/2 VESTLANDSKE GUMMIVAREFABRIK Stavanger

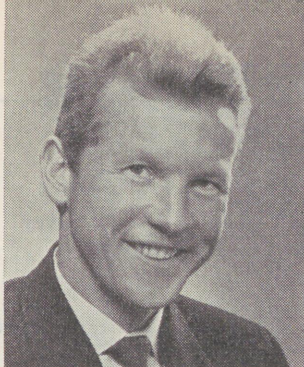
ROGALANDSBANKEN A/S
STAVANGER

Søk råd og opplysninger hos oss —

Avdelinger : Egersund, Flekkefjord, Hillevåg, Moi, Sola

Semjon Pantelejevitsj Epihodov,
kontorist

Jens Ek

Dunjasja,
stuepike

Inger-Lise Westby

Firs,
en gammel tjener, 87 år

Thorleif Mikkelsen

Jasja,
en ung tjener

Alf Nordvang

Visittkort
Takkekort
Innbydelse
Menyer
Brevpapir
Kvalitetsarbeide

STAVANGER LITHOGRAFISKE ANSTALT A.S

Velkommen til en hyggestund - - -
i SPISESALEN etter teatertid!

Hotellets 2 orkestre spiller til underholdning og dans.
Rimelige retter.
Selskapsnitter, og annen mat sendes gjerne til
Deres hjem.

Vennligst benytt Atlantic's service-telefon i Teatrets
vestibyle. Direkte linje til hovmesteren nr. 94!

Det er en fordel å reservere bord
på forhånd ved hovmesteren.

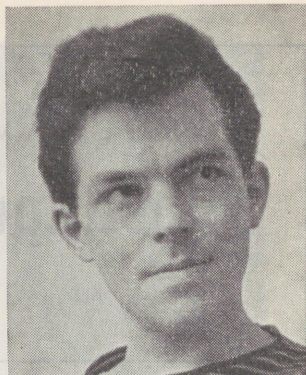

Den norske Creditbank

ORDNER ALT — OVER ALT — FOR ALLE

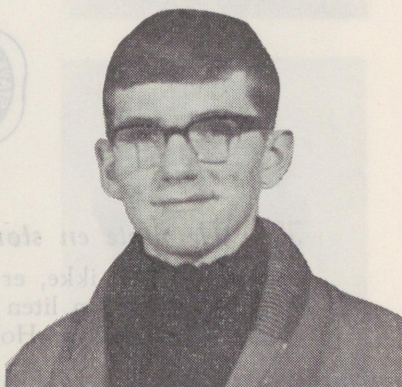
En fremmed

Kent Nilssen

En gjest

Per S. Arnø

Kostymene til «Kirsebærhaven» er velvilligst utlånt fra Det Norske Teatret

MORGENAVISEN

Stavangeren

Abonnements-telefon 24207
Annonse-telefon 24208

Kan De møte en større uforutsett utgift?

Hvis ikke, er det uforsiktig av Dem. Legg opp en liten reserve for å møte en usikker framtid. Hold alltid konto i Sparekassen.

DET GIR TRYGGHET

STAVANGER SPAREKASSE

Stiftet 1850

INNSKYTERNES EGEN BANK

RONSON gass-fyrtøy i stort utvalg

Beste servise for Deres fyrtøy i

HAVANA-MAGASINET A.s

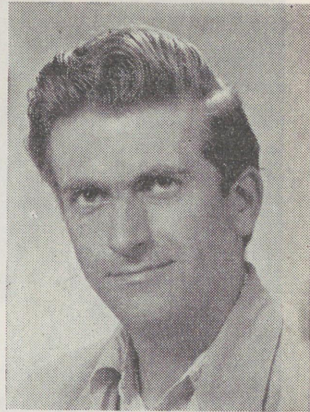
Kirkegt. 1

Stedet for tobakk

Fagsjefene

Dekorasjoner

Gunnar Alme

Systue

Gullbjørg Bakke

Lys- og scenemester

Willy Myklestad

817-4110

Du skulle også ønske deg en DBS!

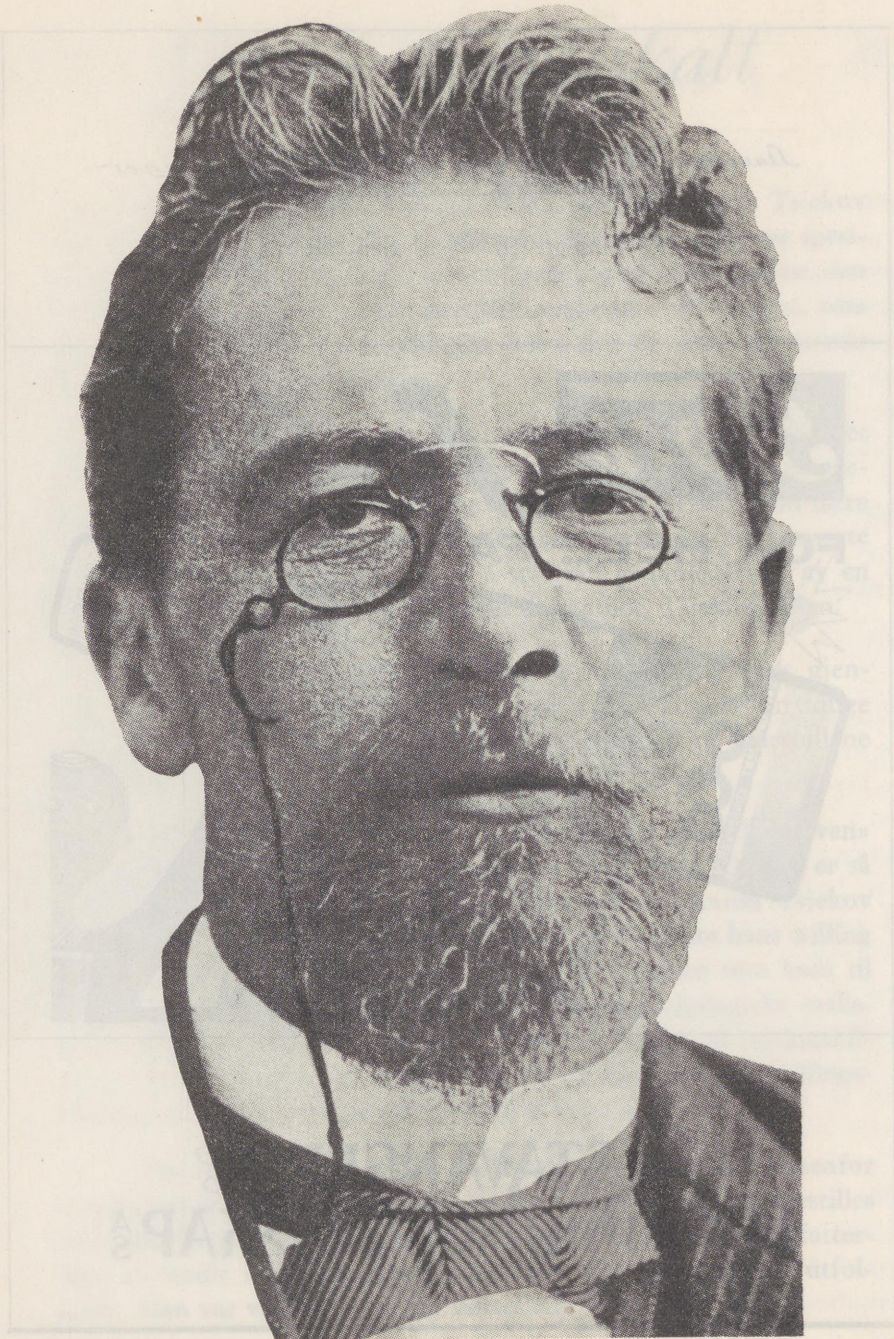
Alle unge synes det er kjempefestlig å sykle — og så sunt som det er!
Lægene sier at sykkelturen er rene helsekuren.

DBS treffer midt i blinken hos både små og store. De friske og delikate
fargene går rett til hjertet på ungene.

DBS er den beste gaven De kan gi Deres sønn eller datter!

JONAS ØGLÆND

SANDNES

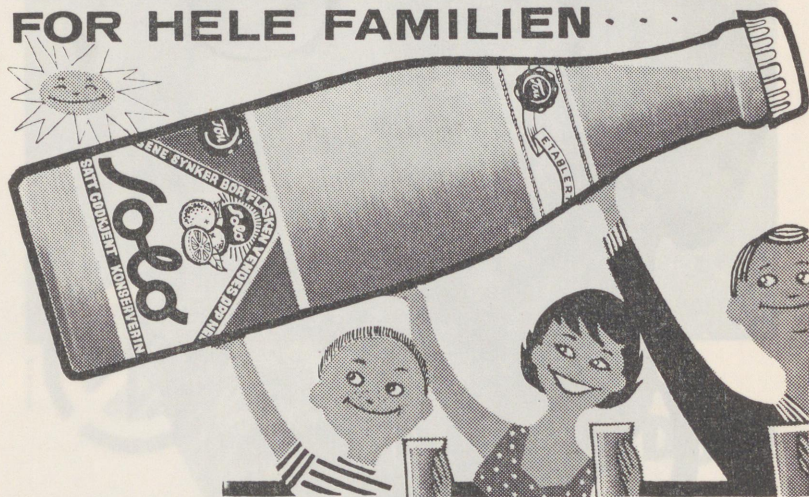

Stavanger **VERKTOY & MASKIN** *Lager*
ERIK LUNDE

Øvre Holmegt. 16 — Sentralbord 29010

Tou Solo

FOR HELE FAMILIEN...

STAVANGER
FORSIKRINGSSKAP A S

Geni i et nøtteskall

Den tyske dikteren Thomas Mann betegnet Anton Tsjekov som et «geni i et nøtteskall». Karakteristikken peker på hans spesielle genre, med den utpregede økonomisering med virkemidlene, den fortettede atmosfære og vide perspektivtegning i de knappe, ofte skissemessige scener og fortellinger. Men den er også rammende for hans kunstneriske utfoldelse.

Tsjekov har hatt enorm innflytelse i vår tids teater. Når det gjelder nyere tids dramatikere, er det vel bare Ibsen som har preget utviklingen sterkere enn Tsjekov. Ikke minst gjennom sin nære tilknytning til Stanislavskijs Moskva Kunstnereteater og dets berømte Tsjekov-oppsetninger kom han til å stå som grunnleggeren av en av de to hovedlinjene i vårt århundres dramatik, Tsjekov-linjen.

Og denne innflytelse øvde han til tross for at hans gjennombrudd som dramatiker kom først åtte år før hans alt for tidlige bortgang, og så i så utelukkende knytter seg til de fire skuespillene han skrev i løpet av disse siste åtte årene.

«Måken», «Onkel Vanja», «Tre Søstre» og «Kirsebærhaven» — mer rakk han ikke innen dramatikken i disse årene. Og det er så å si bare gjennom disse fire verkene dramatikerens Anton Tsjekov er kjent. Men disse mesterverkene var nok til å befeste hans stilling blant de aller fremste og til å utøve den innflytelsen som kom til å bli avgjørende for utviklingen videre. Hans «psykologiske realisme» — karakteristisk er den store vekt han legger på personskildring og miljøtegning på bekostning av de dramatiske handlingseffekter — kom til å danne skole og sette dype spor.

Og ved siden av hadde 44-åringen Tsjekov også innenfor novellekunsten kommet til å øve en innflytelse som kan sidestilles med hans betydning i dramatikken. I sannhet er Tsjekovs forfatter-skap en studie i fortetning — i stil så vel som i kunstnerisk utfoldelse. Han var virkelig et geni i nøtteskall.

ANTON ★ PAVLOV

1860

— 17. januar: Anton Pavlovitsj Tsjekov ble født i Taganrog, et lite handelssted i Sør-Russland. Hans far, som var født i livegenskap, men kjøpt fri sammen med sin familie, var kolonialhandler og sanger i kirken i Taganrog. Anton hadde to eldre brødre og fikk senere to brødre til pluss en søster.

1870 — 79

— Tsjekov gikk i disse årene på skole i Taganrog fram til studenteksamen.

1879

— 19-åringen Anton Tsjekov reiste til Moskva der resten av familien hadde bodd i tre år alt, etter at faren hadde flyktet fra sine kreditorer i Taganrog og overlatt til Anton å klare seg som best han kunne gjennom skolegangen. Han overlevde ved å ta de jobbene han kunne få. I Moskva meldte han seg til det medisinske fakultetet ved Moskva Universitet. Fra denne tiden begynte han også å skrive små-historiene for aviser og blad i Moskva. Disse skissene skulle bli utgangspunktet for hans dikterkarriere, samtidig som de ga et vesentlig bidrag til underholdet av ham selv og hans ganske store familie.

1880

— Hans første offentliggjorte fortelling ble trykt i bladet «Øyenstikkeren» under psevdonymet Antosja Tsjekonte.

fra år

A
sku
eng
Hu
Ty
ma
og
San

VITSJ ★ TSJEKOV ★

til år

Anton Tsjekov giftet seg i 1901 med
teatereskuespillerinnen Olga Knipper som var
kollega og samarbeidspartner ved Moskva Kunsterteater.
Hun fulgte ham på hans siste reise til
Krimland hvor han døde i 1904. Etter
hans død gikk hun tilbake til scenen
og ble i sin tid dekorert med Sovjet-
statens høyeste kunstnerutmerkelse.

1884

— Han tok avsluttende eksamen ved universitetet og mottok sin lege-autorisasjon. Samme år begynte Tsjekov å praktisere som lege. Dette år skrev han også sitt første verk for scenen, «dramatisk studie i en akt», som han kalte det.

1886

— markerer begynnelsen til hans berømmelse, en kan vel kalle det året for hans kunstneriske gjennombrudd. Hans småfortellinger og enaktere var blitt mer og mer populære. Og samtidens kunstnere begynte å oppta ham i sin krets. Den innflytelsesrike kritikeren Grigorovitsj skrev til Tsjekov om hans betydelige talent og om farene ved å sjuske unna skrivingen som Tsjekov gjorde. Kritikeren ba dikteren pleie et talent av så uvanlig kvalitet. Samme år ble Tsjekov kjent med Tsjaikovskij, Korolenko og maleren Levitan som ble hans venner og beundrere.

1887

— Han skrev «Steppen», en av sine vakreste noveller, og «Tobakkens forbandelser», scenisk monolog i en akt.

1888

— Kunstakademiet tildelte ham Pusjkinprisen. «Ivanov», hans første drama, ble en dundrende fiasko på Kork-teatret i Moskva.

Han skrev «Bjørnen» som på det samme teatret ble en betydelig suksess.

1889

— Ved siden av at han skrev en ny en-akter, ble «Ivanov» satt opp i Petersburg og fikk pen mottakelse der. Hans bror Nikolai døde av tuberkolose. Selv hadde Anton lidd av samme sykdom i noen år alt.

1890

— «Et bryllup», proverbs i en akt. Tidlig på høsten la han ut på en lang reise tvers igjennom Sentral-Russland, Sibir og Det fjerne Østen. Han besøkte fange-øya Sakalin, og bodde tre måneder blant de forviste. Etter denne turen skrev han to bøker, «Sibiria» og «Sakalin-øya». Men turen ble ikke minst viktig når det gjaldt hans modning som dikter og hans typetegninger og motivvalg i tiden som fulgte. Hans sosiale protest synes å være formet i vesentlig grad av opplevelsene på Sakalin.

1891

— Tross sykdommen som tok på kreftene, reiste han til Italia og derfra til Nice og Paris.

1892

— Han skrev «Sjette avdeling», novellen som definitivt plasserte ham blant samtidens aller fremste novellister. «Grunnleggelsen feires», farse i en akt. Han kjøpte en eiendom i Melikovo og bosatte seg der med hele familien. Han bodde der i seks år, praktiserte som lege og arbeidet med å forbedre skolevesenet. Flere av hans senere verk avspeiler Melikovo-tiden og den nære kontakt med gårdsdrift som han også hadde i denne tiden.

1896

— 17. november: Uroppførelse på Alexandrinskij-teatret i Petersburg av «Måken», komedie i tre akter. Til tross for at den kvinnelige hovedrollen ble spilt av en av russisk teaters aller frems-

te skuespillerinner, ble oppførelsen en veritabel fiasko. Dette tok sterkt på Tsjekov, som fra før av var meget syk.

1897

— «Svanens sang», dramatisk studie i en akt. «Onkel Vanja» scener fra landlivet utkom i bokform.

1898

— 17. desember: Nyoppsetning ved Kunstner-teatret i Moskva av «Måken». Kunstner-teatrets leder, Konstantin Stanislavskij, hadde satt forestillingen i scene. Denne gangen ble det en dundrende suksess, samtidig som oppsetningen innledet samarbeidet mellom Stanislavskij og Tsjekov, som skulle få uendelig stor betydning for dem begge. En måke ble Kunstner-teatrets emblem, og er det den dag i dag, samtidig som Tsjekovs betydeligste skuespill stadig står på dette teatrets repertoar. Samme år traff Tsjekov for første gang skuespillerinnen Olga Knipper som var med i Stanislavskijs ensemble og senere ble Tsjekovs hustru. — Hans far døde. — Eiendommen i Melinkovo var solgt, for at Tsjekov skulle kunne flytte til et mildere klima. Han kjøpte nå landeiendommen Yalta og flyttet dit. Han anla selv hagen til denne eiendommen. Gorki var en av de første som besøkte ham der, og i de årene Tsjekov hadde igjen å leve, var Gorki en hyppig gjest på Yalta. Tsjekov traff også Tolstoi der, og beundret ham dypt, selv om han ikke alltid delte hans meninger.

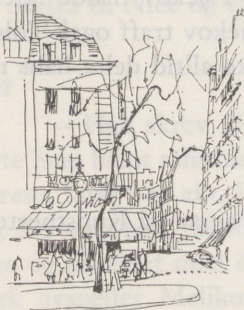
1899

— 26. oktober: Premiere på «Onkel Vanja» på Kunstner-teatret i Moskva.

1901

— 31. januar: Moskva-premiere på «Tre Søstre», igjen ved Kunstner-teatret. Tsjekov oppholdt seg en tid i Nice for å hvile, mens han arbeidet med finpussing av «Tre Søstre». 25. mai giftet han seg med Olga Knipper i Moskva. Hans sunnhetstilstand var nå blitt kritisk.

— 17. januar: Moskva-premiere på «Kirsebærhaven». Tsjekov var til stede ved premieren. Han ble hjertelig hyllet av publikum. Etter denne premieren reiste han til Yalta, men tidlig på sommeren drog han etter legens råd til Badenweiler i Tyskland, og der døde han i midten av juli. Hans lik ble ført til Moskva der han ble begravd under stor deltakelse. På gravsteinen hans er inngravert en måke.

VICTORIA HOTEL

rimeligste
reise til
Paris

Besök vår „Place Pigalle”

FAGFOLK

omtaler våre kokker
som de beste

Vi bringer
VARM MAT
delikate snitter —
smørbrød og snacks
over alt i byen.

Telefon 20 5 26

Et spill om tid

Anton Tsjekovs dramatik handler alltid om mennesker det ikke er bruk for, de overflødige, de som er dømt av utviklingen. Det er kanskje dette som fikk forfatteren til å oppfatte sine skuespill som «komedier»: Som lege var han en nøktern beskuer av mennesket. Noe fødes, noe forsvinner. Det er livets patetiske mekanikk. Og dikteren kan ikke annet enn å smile av alle de veldige bekymringer man ellers gjør seg. Mer enn mange kunne nettopp Anton Tsjekov trøstet oss med at all ting er glemt om hundre år.

Naturligvis må vi som skal tolke dem, se det som vår oppgave å spille opp til det almengyldige i Tsjekovs skuespill — uten å øve vold på deres særpreg. Det kan være vanskelig nok. For innenfor rammen av et menneske eller en samfunnsforms liv ligger alltid spiren til en tragedie, den *individuelle* tragedie. Naturligvis er det trist å være vitne til friske og livskraftige mennesker som går til grunne i sitt miljøes aysondrethet, i bleke drømmer om andre steder og andre tider, og for tilskueren kan det være liten aktuell forsoning å hente i dette at samfunnet som trekker dem under også er dømt. Det må dessuten sies at Tsjekovs skuespill frem til «Kirsebærhaven» har en undertone av medfølende ironi som lett lar oss miste perspektivet utover det sørgelige vi er vitne til: Ninas desperasjon og forfall og Trepelvs selvmord i «Måken» eller de forlatte pikene ved hagegrinden i «Tre Søstre» som snakker om å reise bort og arbeide, men ender med å sukke: «Om vi bare visste hvorfor vi lever og lider»

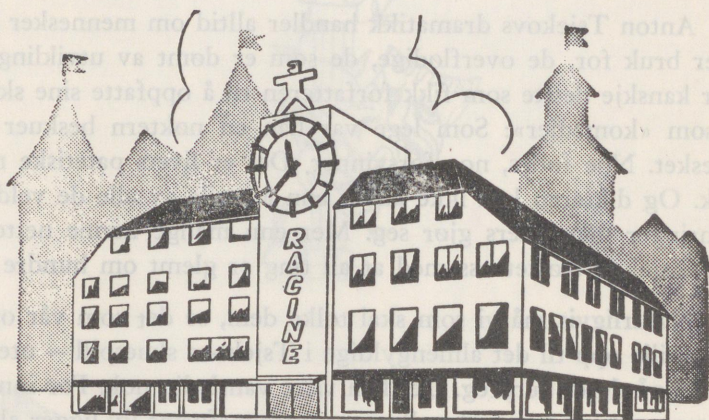
Men fordi disse menneskene er skildret som deler av et poetisk mønster, tror vi på dem som representanter for noe mer enn

Bedre
Bankservice

BØNDERNES BANK A/S

Klubbgaten, Skagenkaien og Østervåg 25. Telefon 20040

Joh. Rasmussen & Racine A/S

Byens ledende jernvareforretning

Østervåg 19—21

Eikmaskin

EIK'S MASKINFORRETNING A/S
STAVANGER

gammeldagse russiske provinsskjebner, de er laget av de vage og rystende selvmotsigelsene som plutselig kan gi oss fornemmelsen av det vi kaller «virkeligheten».

«Kirsebærhaven», skrevet ferdig få måneder før Tsjekov døde, er ellers det «lyseste» av hans skuespill. Her er perspektivene klarere tegnet, fordi det aldri er tvil om at vi er vitne til en historisk prosess, fordi den unge piken Anja og hennes revolusjonære venn har en slags vilje til å overleve. Disse to er nye personer i Tsjekovs diktning, fylt av drøm som sine sørgmodige forgjengere, men med en naivitet i behold som hører den nye ungdommen til.

Det er klart at oppsetningen av et skuespill som «Kirsebærhaven» — som Tsjekov selv kalte en komedie og Stanislavskij en tragedie — byr på store problemer. Det største består i å finne grunntonen som må ligge under hver person, hver scene, hele skuespillet. Maxim Gorki, Tsjekovs store samtidige, var den første som innså stykkenes musikalske karakter og i Kunstnereteatrets oppførelser har den alltid vært beseirende tilstede.

Også vi har vært på jakt etter en melodi, en grunntone! Den skulle være Tsjekovs, dessuten vår egen. Men skal melodien overhodet høres, må den blomstre i en «mulljord av stillhet», som det er blitt sagt. Stillheten i Tsjekovs dramatik skal tvinge oss til å lytte. Og lytter vi riktig, hører vi menneskenes selvforsvarende tale som forteller så meget om deres mangler, og vi hører menneskenes egen taushet som ofte forteller mer enn ordene. Og gjennom balansen mellom klangen av røster og stillhet, må vi fornemme en advarsel og en trøst: At tiden går. Alt hos Tsjekov vil lære oss å lytte til denne melodien som aldri tar slutt, som aldri gjentar seg, men som til forveksling minner om noe vi har glemt: At tiden går.

Vårt mål har altså vært å gjenskape et drama om menneskene og tiden, med andre ord om livet og døden og det nye liv. Tsjekov var ingen «ideolog», hans filosofi ligger, som hans poesi, i det opplagte og det uforklarlige, hans kunst er sprunget ut av de enkleste erkjennelser og de dypeste fornemmelser, — og naturligvis må den romme det triste og det komiske på en måte som blir den aller største utfordring til oss som skal realisere den og til publikum som skal ta den imot.

MASKINHUSET ^{A%}

BREDGATEN 9

SELVFLØGELIG
AFTENBLADET

Vel møtt på

21359

Like komplisert og like enkelt

som livet selv

Fra brev, artikler og muntlige uttalelser
av Anton Pavlovitsj Tsjekov

Jeg synes ikke at en dikter har noe med å dømme eller engang bedømme sine skikkelser og det de sier og gjør. Han skal være et uhildet vitne, og ellers bare dømme om det han forstår seg på. Som dikter observerer han bare, velger ut, gjetter og kombinerer. For kunstneren er det nok at han fremstiller, beskriver et problem. Å løse det faller utenfor hans oppgave. I «Anna Karenina» og «Eugene Onigen» løses ikke et eneste problem, men verkene tilfredsstiller en helt ut fordi problemene fremstilles riktig.

Dikteren er ingen konditor eller skjønnmaler eller underholder. Han er en mann som må oppfylle en kontrakt med sin samvittighet og sin pliktfølelse. Selv om det byr ham imot, må han overvinne sin kresenhet og tilsøle sin fantasi med livets skitt. For kjemikeren eksisterer ikke begrepet skitt i vanlig forstand. Og dikteren må være like objektiv på dette punkt som kjemikeren. Han må utslette sin subjektive innstilling til livet. For å forstå hva jeg mener, behøver man bare se på de diktere som betraktes som uøddelige, eller endog bare betydelige: De største av dem er realister og beskriver livet som det er. I hver eneste linje de skriver, er det en bevisst hensikt, nemlig den å beskrive livet som det er.

Ikke minst på scenen burde alt være like komplisert og like enkelt som livet selv, som det virkelige liv. Folk spiser middag, og mens de spiser blir kanskje deres fremtidige lykke grunnlagt eller deres forhåpninger kullkastet. Man går alltid ut fra at helten eller heltinnen i et skuespill må være dramatisk. Men folk i det virkelige liv springer ikke rundt og skyter seg eller henger seg, forelsker seg eller avfyrer betydelige replikker hvert eneste minutt. Det meste av sin tid tilbringer de med å spise, drikke, løpe etter kvinner eller menn og snakke tøv.

S/L LANDBRUKETS EMBALLAGEFORRETNING
OG GARTNERNES FELLESKJØP

N. Holmegt. 26 — Telefon 27047

Etter teatertid . . .

THORLEIF SUNDE

AUTOMOBILFORRETNING

STAVANGER

FOTOGRAF

M. A. Hoiland

NYGATEN 26

Det burde skrives skuespill der personene kommer og går, spiser, snakker om været eller spiller kort, ikke fordi dramatikeren vil at de skal gjøre det, men fordi det er det folk gjør i virkeligheten. Livet på scenen skulle være som det virkelige liv, ikke oppstyltet. Når man skriver for mennesker, må man beskrive mennesker, ikke bare seg selv.

Jeg hører at folk gråter når de ser mine skuespill, men det har aldri vært min hensikt å få folk til å gråte. Det eneste jeg har villet var å være ærlig overfor tilskueren, å si til dem: «Her ser De Dem selv og deres egen triste, kjedelige tilværelse». Det viktigste er at folk skal innse hvor trist de lever, for hvis de gjør det, vil de sikkert legge om og leve bedre og rikere.

I tillegg til overflod av talent og stoff må en dikter ha et par ting til. Han må ha et rikt, modent sinn, dessuten må han føle seg fri. De plebeiske intellektuelle må skaffe seg det som de aristokratiske kunstnere har fått i vuggegave.

Tenk Dem en ung mann hvis far var livegen, en ung mann som i tur og orden har vært selger, korgutt, skoleelev og student, som er oppdradd til å vise respekt for alle med høyere rang, kysse prestens hånd, bøye seg for andres meninger, uttrykke takknemlighet for hver brødbit han tygger i seg, en ung mann som mangfoldige ganger har fått bank, som har gått rundt i såleløse støvler og gitt privatundervisning, sloss med de andre guttene, pint dyr, elsket å spise middag med rike slektninger, hyklet for Gud og mennesker. Og alt dette bare ut fra bevisstheten om sin egen utilstrekkelighet. Tenk Dem videre hvordan denne unge mann har måttet kryste slavementaliteten ut av seg dråpe for dråpe, til han plutselig en morgen våkner opp og oppdager at det finnes ikke slaveblod i årene hans lenger, bare virkelig menneskeblod.

Først da kunne den unge mannen bruke sitt talent.

For meg er intet så hellig som det menneskelige legeme, den menneskelige hjerne, talentet, inspirasjonen og den personlige frihet — friheten fra makt og løgn, hvilke former de to enn måtte ta.

Jeg er hverken liberaler eller konservativ, revolusjonær eller munk. Jeg hater makt og løgn. Jeg vil gjerne være en fri kunstner — hverken mer eller mindre.

FINN MIDBØE

Langgt. 4 — Telefon 25282

Sanitær - Varme - Oljefyringsanlegg - Rørhandel

Reparasjoner utføres

Danielsens Elektrokompagni

Stavanger

Installasjoner og elektrisk utstyr

Mester i mat
Grillen

PEDER SMEDVIG

SKIPSREDERI

STAVANGER

Den unge Tsjekov

Over en million kroner

TILBAKE TIL KLØPNERNE I 1961

*I brorens
strek*

Anton Tsjekov som 28-åring etter en tegning av broren Nicolai. For Antons kunstneriske løpebane fikk broren betydning på flere måter. Bl. a. var det Nicolai som presenterte hans første småfortellinger i avisredaksjonene og skaffet Anton de kontakter han trengte for å komme i gang.

Over en million kroner

TILBAKE TIL KJØPERNE I 1961

BLI ØKONOM-KUNDE DE OGSÅ

— BLI DET I DAG

ØKONOM
FORBRUKSFORENINGEN ØKONOM

NÅ
garanteres
4%
UTBYTTE

se teater

— også i **TV**

TEKNISK BUREAU %

øvre Holmegt. 18

Brødrene Pedersen as

GLASSMAGASIN

Etabl. 1876

Bredgaten 5 — Sentralbord 21512 — Stavanger

Den unge Tsjekov

Disse to beskrivelsene av Anton Tsjekov som ung mann er gitt av samtidige russiske diktere.

Han begynte sin kunstneriske løpebane midt i en stor familie og led fattigdommens kvaler gjennom hele sin oppvekst og ungdom. Ikke bare skrev han for elendig betaling, men han arbeidet i omgivelser som kunne ha kvalt selv den mest lysende inspirasjon — i en trang leilighet omgitt av småmasing og høylydt snakking, ofte sittende for enden av et bord der ikke bare resten av familien satt, men også en flokk studenter som losjerte i huset. Også senere i livet måtte han savne mange ting, men likevel hørte aldri noen ham klage over sin vanskjebne.

Ivan Bunin.

Foran meg sto en mann som så meget yngre ut enn årene skulle tilsi, litt over gjennomsnittlig høy, med ovalt ansikt og jevne, klare trekk, selv om de ennå hadde noe av ungdommens ubestemmelighet over seg. Det var noe uvanlig ved dette ansiktet, noe som jeg ikke kunne definere med det samme. Selv om det tydelig framgikk at det var et intellektuelt ansikt, kunne det også oppfattes som fjeset til en enkel bondegutt. Det var også denne kontrasten som gjorde ansiktet hans så tiltrekkende. Også øynene, dype og uttrykksfulle, uttrykte samtidig ettertenksomhet og nesten barnslig naivitet.

Hele fremtreden hans, bevegelsene såvel som måten han snakket på, vitnet om enkelhet. Alt i alt virket Tsjekov ved vårt første møte som en munter fyr. Han utømmelige kilder av vidd og umiddelbar glede syntes å velle opp i øynene hans. Men bak denne munterheten ante man noe dypere som ville komme til å springe fram i ham og modnes.

Korolenkov.

SÅ ENKELT
RING
20080 **ER DET...**
Å ORDNE MED
BILLETTENE TIL REISEN

COOK'S
REISEBYRÅ

BRØDRENE OLSEN A/S
SKANSEGT. 11 - TELF. 20080

En stor rolle -

Stavanger Staal

spiller våre kvalitetsprodukter for norsk industri. Lang erfaring og stor kapasitet har muliggjort et allsidig produksjonsprogram

Stangstål Smigods Støpestål Båndstål Magneter Hardmetall

STAVANGER ELECTRO-STAAVERK A.S

JØRPELAND

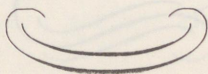
Ich sterbe

Sommeren 1904 reiste Anton Tsjekov og hans kone, skuespillerinnen Olga Knipper, til Badenweiler i Tyskland. Det var legene som hadde rådet ham til å dra til dette kurstedet. Han led av langt fremskredet tuberkulose. Sjansene for at han skulle bli frisk var minimale.

I midten av juli døde Tsjekov. Om hans dødsleie har hans kone fortalt følgende:

«Anton Pavlovitsj forlot denne verden stille og fredsommelig. Han våknet utpå kvelden og ba for første gang i sitt liv om at det skulle bli sendt bud på legen. Jeg husker at jeg i et forferdelig øyeblikk ble lamslått — over kontrasten mellom bevisstheten om de hundrevis av mennesker som var nær oss i hotellet, og den samtidige følelsen av uendelig ensomhet og hjelpeløshet.

Legen kom inn og ba meg gi pasienten et glass champagne. Anton Pavlovitsj reiste seg opp og sa høyt og tydelig til doktoren på tysk, som han ikke kunne særlig godt: «Ich sterbe». Så løftet han glasset, snudde seg mot meg, sendte meg et vidunderlig smil og sa: «Det er lenge, lenge siden jeg har drukket champagne.» Deretter tømte han glasset, lå uten et ord på venstre side en liten stund og stilnet så for alltid . . . Nattens forferdelige stillhet ble bare brutt av flagringen fra en stor, svart nattsommerfugl som om og om igjen kastet seg mot den elektriske lampen og virvlet rundt i rommet».

Nylund Bilelektriske

SPESIALVERKSTED

Elektrisk og dieselpumpe-reparasjoner

RADIO OG FJERNSYN

Chr. Haaland & Co

Skagen 4 — Telefon 28 7 57

Vil De nå den solide kjøper som Rogalandsbonden er
så averter i DAGBLADET

Rogaland

BONDENS EGET BLAD

Pettersen & Sleveland

Aut. rørleggerfirma

Livet glir bort

En av Vest-Europas fremste Tsjekov-tolkere, den franske teatermannen *Sacha Pitoeff*, skrev denne program-artikkelen til en Paris-oppsetning av «Tre Søstre» i 1960.

«Livet glir bort», roper Irina i tredje akt i «Tre søstre» i et anfall av motløshet, «og det kommer aldri tilbake, og aldri, aldri, aldri kommer vi til å reise til Moskva».

I slutten av skuespillet forlater militærkompaniet byen der de tre søstrene bor, og med kompaniet reiser livet, håpet, eksistensgrunnlaget som de tre søstrene har klamret seg til.

Den replikken — livet glir bort — synes for meg å uttrykke det sentrale tema i Tsjekovs mesterverker: den sønderrivende motsetning mellom menneskets drømmer og den brutale virkelighet; søstrenes smerte ved ikke å kunne leve i en verden i omveltning, ved ikke å kunne finne sin plass i solen etter å være blitt røvet vekk fra ungdommens sorgløse tilværelse og ha stiftet bekjentskap med en truende virkelighet; lykken, friheten, rettferdigheten og kjærligheten skjuler seg i mørket som omgir dem.

Blir freden aldri av denne verden? Hvor mange århundrer til skal menneskeheten trenge før alle mennesker kan spise seg mette, hvile i ro, arbeide i verdighet, elske livet?

Det sønderrivende skrik i «Tre Søstre» vil komme til å bli hørt lenge ennå, er jeg redd.

Løst p[er] post
 N[ord]l[and]s A[vis]
 S[ped]ialtryk

BETONGBYGG 1/5

Bliver g[et] post[et] først i tredje s[er]ie i «Tre s[er]ier» i et antal af måneder, og det kommer altid tilbage, og altid, altid kommer vi til Moskva.

I slutten af september 1947 offentliggjorde den sovjetiske regering, at tre s[er]ierne, og med dem kommer først livet, håbet, eksistensgrundlaget som de tre s[er]ierne har klamret sig til.

Den republikke — livet g[et] post — synes for mig å utrykke

Les og averter

i

Vestlandets største morgenavis

Anmelder-

Konkurransen

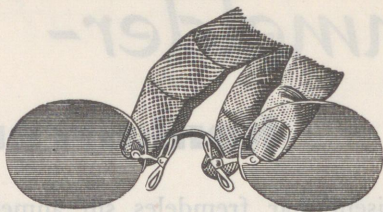
Stavanger-avisene har fremdeles sin anmelderkonkurranse gående for sesongen 1961/62 — til sommeren 1962. En anonym byens borger har stilt 5000 kroner til premier, og det gjelder om å lage den beste amatør-anmeldelsen av enten Stavanger Byorkestres konserter eller Rogaland Teaters forestillinger i Stavanger eller på turné i fylket. Det gjelder en enkelt konsert eller en enkelt teateroppsetning.

For deltakelse i konkurransen gjelder ingen andre begrensninger enn at profesjonelle anmeldere er utelukket i det hele tatt, dessuten er det bestemt at personer som er ansatt ved Teatret bare kan skrive om Byorkestret og omvendt. Ellers kan hvem som helst delta med så mange bidrag som en måtte ønske, men hvert bidrag må bare gjelde én teateroppsetning eller én konsert. Bidragene kan sendes til Rogalands Avis, Stavangeren eller Stavanger Aftenblad. Det er oppnevnt en jury som har rett til å bestemme om et konkurransebidrag skal offentliggjøres med det samme — og så delta i konkurransen når så langt kommer.

Så send bidragene etter hvert som det dukker opp noe en har lyst til å anmelde. På forsommeren skulle det da være sjanse til å vinne førstepremien på kr. 2.500.-, annenpremien på kr. 1000.- eller tredjepremien på kr. 500.-. 10 trøstepremier à kr. 100.- stiller også muligheter.

For ikke å snakke om gleden ved og utbyttet av virkelig å arbeide seg gjennom en konsert eller en teateroppsetning på den måten også for en gangs skyld.

Carl E. Buch

Opticus.

Norges Brannkasse

Stavanger: Nygaten 26 - Telefon 26500

Landdistr.: Lensmannen

Lars M. Bjørnsen A.s

Skagen 6

Telefon 21507

- Maling
- Vaskemidler
- Kosmetikk
- Leketøy

Krimina og Opera

Også i år skal det bli anledning til å «gyse» litt i all gemyttlighet og så å si kun for gysingens egen skyld. Fra «Kirsebærhavens» poetisk-realistiske ettertanke gå vi over til kriminalkomediens hyggelige uhygge. Det skal kribles.

Det er langt fra noen hvilken som helst kriminalkomedie vi byr på, når vi kommer bortimot og inn i de lyse og forhåpentlig milde maikvelder. Vi har valgt å presentere Agatha Christie for vårt publikum denne gangen, og det blir med hennes mest spilte skuespill «Tre små negrer —». Agatha Christie har selv dramatisert kriminalromanen ved samme navn, og stykket er blitt meget populært og har vært spilt i en rekke teatre rundt i verden. I Oslo ble stykket spilt på Centralteatret et par år etter krigen og ble en veritabel publikumssuksess.

Agatha Christie tilhører mesterklassen blant kriminalforfattere som har fulgt i Conan Doyles fotspor. Ikke bare skriver hun underholdene, men både oppleggen hennes og miljøene er intelligent og treffsikkert sett og skildret. Og fremfor alt er hun absolutt konsekvent i sin genre. Det *skal* være mulig for leseren eller tilskueren å «løse problemet», like mulig som for etterforskeren som i siste scene dukker opp med den skyldige. Sporene finnes i teksten — det gjelder bare å kople dem riktig sammen.

Alle tiders dundrende publikums-rekord i London er satt av Agatha Christie med «Musefellen» som gikk atskillig over 1000 ganger. Og til den oppsetningen som til de andre Agatha Christie-

oppsetningene er det langt fra bare de henfalne kriminal-leserne som kommer. Også mange andre har stor glede av gyser-underholdningen når den serveres så vel tilberedt som fra Agatha Christies penn. Vi håper at det vil bli sånn her i distriktet også.

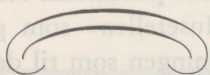
Hva «Ti små negrer — » handler om? Vel, det er noe med en avsondret øy og en gruppe mennesker som er samlet der. Og så begynner de å forsvinne, disse menneskene, rett for øynene på oss, mens det samtidig fjernes noen negerstatuer fra en hylle. Stort mer tror vi ikke skal røpes før fra scenen. Der skal det derimot avsløres, under spillet for de skarpeste, og til slutt for alle.

OPERA I EN TO-GANG?

Ellers blir det opera-gjestespill — kanskje til og med to ganger — før kriblingen slippes løs. Den Norske Opera kommer med «Tosca» i begynnelsen av april, det er sikkert. Solister og dirigent kommer fra Oslo, mens det nystartede Operakoret i Stavanger trer til etter skarp trening her hjemme, og i orkestergraven møter vi en solid garde av våre hjemlige musikere. Det ville være overraskende om det ikke blir operasus over byen og distriktet i år som i fjor.

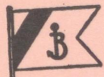
Og spørsmålet om tysk opera-gjestespill i mai står i skripende stund fremdeles åpent. Det er en god sjanse for at vi i begynnelsen av mai får tre dagers besøk av Deutsche Gastspiel Opera med Mozart. Går det i orden, vil det bli en sjelden begivenhet på våre kanter som da finner sted.

Samtidig som vi altså i Stavanger og omegn har litt av hvert å se fram til, kan også fylket ellers glede seg til teater-besøk. 2. april legger ensemblet vårt ut på turné med «Tre må man være», som skal besøke 10 steder nord og sør og øst i fylket. Fra arrangørene meldes om stor interesse for denne muntre og elegante forestillingen. Det er en vårturné som vi knytter store forhåpninger til her på huset også.

SIGVAL BERGESEN D. Y.

Lloyds Agents Stavanger: Lindesnes—Ryvarden

SIG. BERGESEN D.Y. & Co.

Owners

Builders

Brokers

EDDA

1868

1935

„The Green Tankers“

B&V DIESEL (HVF) POWERED

BERGECHIEF	18500 d.w.
BERGEBOSS	32900 d.w.
BERGEHUS	33020 d.w.
BERGESUND	33025 d.w.
BERGE SIGVAL	35750 d.w.
BERGEMASTER	36575 d.w.
BERGECAPTAIN	36700 d.w.
BERGEBONDE	51210 d.w.
BERGE EDDA	51440 d.w.
BUILDING	51000 d.w.
BUILDING	51000 d.w.
BUILDING	58000 d.w.
BUILDING	58000 d.w.
BUILDING	80000 d.w.
BUILDING	80000 d.w.
BUILDING	80000 d.w.
BUILDING	100000 d.w.

OPERATORS:

BERGELAND	32720 d.w.
ADI JAYANTI	33015 d.w.

(ex BERGE BERGESEN)

All wessels in commission and building contracts except one are chartered for years ahead

Managing Owners of the Bergesen d. y.
Concern consisting of:

ROSENBERG MEKANISKE VERKSTED
100000 D. W. BUILDINGDOCK
STAVANGER PRESERVING CO A/S
SKIPSAKTIESELSKAPET BERGEHUS
SKIBSAKTIESELSKAPET SNEFONN
TEKNISK BUREAU A/S
VESTLANDSKE VASSDRAG- og KRAFT-
SELSKAP A/S
A/S SIG. BERGESEN D. Y. & CO.

Oslokontor: Bergehus, Drammensv. 106
Tlf. 56 55 80 (10 linjer)

Telex Oslo 1172

Telegr.: *Sigdy* or *Greentankers*

Postadr.: Postboks 7600, Skillebekk, Oslo
Stavangerkontor: Nedre Strandgt. 27

Telex: Stvgr. 3028.

Tlf. 20089 (sentral)

Telegr. „Rosenberg“

Telex: Stvgr. 3029

Telefon: 21 090

(Sentral)

Etablert 1896

AKTIESELSKAPET
ROSENBERG
MEKANISKE VERKSTED
STAVANGER
Skibs- og maskinbyggere
Reparasjoner

Tørrdokker for opptil 20000 t.d.w. Beddinger for 100000 d.w. tankskip.
Oslo adr.: Bergehus, Drammensv. 106, tlf. 56 55 80 (10 linjer), telex: Oslo 1172
Telgr. *Sigdy* Postadr.: Postboks 7600, Skillebekk,—Oslo

10g163923

SIGVAL BERGESEN

Etabl. 1887

Rederi

Klarering

Reisebureau

Skipsekspedisjon

Spedisjon

Flytransport

FLY-TOG-BÅT

SELSKAPSREISER

FELLESREISER

HOTELL

FLY- OG REISE-
GODSFORSIKRING

Bennetts
REISEBUREAU A/S

SIGVAL BERGESEN
Passasjeravdelingen
Hotel Atlantic
Tlf. 28 675 - 28 695